

# MAJANDUSAASTA ARUANNE

**aruandeaasta algus:** 01.01.2021

**aruandeaasta lõpp:** 31.12.2021

**ärinimi:** Sustinere OÜ

**registrikood:** 14168987

**aadress:** Tiskrevälja tn 42

**linn:** Tallinn

**maakond:** Harju maakond

**postisihthnumber:** 13516

**telefon:** +372 5179356

**e-posti aadress:** maris@sustinere.ee

## Sisukord

|                                    |    |
|------------------------------------|----|
| Tegevusaruanne                     | 3  |
| Raamatupidamise aastaaruanne       | 5  |
| Bilanss                            | 5  |
| Kasumiaruanne                      | 6  |
| Raamatupidamise aastaaruande lisad | 7  |
| Lisa 1 Arvestuspõhimõtted          | 7  |
| Lisa 2 Nõuded ja ettemaksed        | 8  |
| Lisa 3 Võlad ja ettemaksed         | 9  |
| Lisa 4 Tööjõukulud                 | 9  |
| Lisa 5 Seotud osapooled            | 9  |
| Aruande allkirjad                  | 10 |

## Tegevusaruanne

Sustinere on Eesti päritolu Baltikumi suurim ja kogenuim jätkusuutlikkuse ja ESG (environmental-social-governance – keskkonna- ja sotsiaalsed mõju ning vastutustundlik juhtimine) teemadele spetsialiseerunud nõustamisagentuur. Sustinere aitab ettevõtetel rakendada jätkusuutliku arengu ja vastutustundliku juhtimise põhimõtteid ärimudelil, strateegias ja igapäevatöö protsessides. Mõtestame teemat lahti, mõõdame mõju ja aitame juhtida muutusi, mis on seotud ettevõtte ESG aspektidega nii organisatsiooni sees kui väärtusahelas tervikuna.

2021. aastal jätkas Sustinere kasvu olulisemates näitajates – kasvas nii klientide ja klienditööde maht kui ka töötajate arv, mis tõi kaasa ka müügitulu kasvu 32% võrreldes eelmise aastaga. Ettevõtte käive oli 480 tuhat eurot (2020: 325 tuhat eurot). Aasta lõppes 57 tuhande eurose kasumiga.

2021. aasta jooksul oli Susterinel kokku 44 erinevat klienti (2020: 25). Kliendiprojektid jagunesid järgmiste teenusekategoriate vahel:

§ keskkonnamõju, sh. kliimamõju hindamine, keskkonnanstrateegiate koostamine 49%,

§ ESG fookuste kujundamine ja strateegialoome 24%,

§ ESG raporteerimine 23%,

§ muu 4% töödest.

Ettevõtte omanike ja partnerite ring jäi 2021. aasta jooksul samaks (Marko Siller ja Maris Ojamuru oma ettevõtete kaudu). 2021. aasta lõpu seisuga töötas ettevõttes 12 inimest, asudes nii Tallinna kui ka Tartu kontoril.

2021. aasta võtmenäitajad ja olulisemad fookussuunad:

- Keskkonnavalase nõustamisteenuste suuna arendamine ja kompetentsi kasvatamine. Tänu kaasatud lisakompetentsile (+4 keskkonnaeksperti ja -spetsialisti), kasvas Sustinere jõuliselt keskkonnateemaliste teenuste (nt. süsiniku jalajälje mõõtmine, toote elutsükli analüüs, keskkonnamõjude hindamine, keskkonnapõhimõtete ja -plaanide kujundamine jne) mahtu Balti turul. Lisaks töötas Sustinere mitme uue teenusliini arendamise suunal (metoodikate analüüs, parimate praktikatega tutvumine ja EL keskkonnaregulatsioonide ja üldiste turu arengutega kursis olemine). Sellest tulenevalt kasvas ettevõtte kompetents ja võimekus hakata toetama kliente ka järgnevatel teemadel (teenusliinid käivitusid 2022.aastal):

- o elurikkuse mõju mõõtmine ja juhtimine,

- o EPD (Environmental Product Declaration) koostamine.

- Kõrge kliendi rahulolunäitaja. Rahulolu Sustinere poolt tehtud klienditöödega (hinnang teenuse kvaliteedile, loodud väärtusele ja projekti juhtimisele) on jätkuvalt väga kõrge. 2021. aastal oli Sustinere klienditööde rahulolunäitaja 9,5 punkti 10st (2020: 9,9 ja 2019: 9,5 punkti).

- Uued sektorid, laiem kogemus. 2021. aastal suutsime kasvatada oma kliendibaasi uute klientide näol (seda nii era- kui ka avaliku sektori klientide pinnalt) kui ka luua täiendavat väärtust olemasolevatele klientidele - ligi 40% 2021. aasta jooksul aidatud klientidest otsustasid jätkuprojektide või püsiva koostöölepingu kasuks. Kokku oli Susterinel 44 klienti (2020: 25). Mahukam ja kaalukam koostöö oli näiteks Eestis LHV, Nordic Milki, Tallinna Kaubamaja Grupi, Ülemiste Keskuse, Thermory, Foxway, HKScan Eesti, Estiko Plastari, Kevili, Utilitase, BaltCapi, Tallinna Vee, Eleringi, Eesti Panga ja Regionaalhaigla ja Eleving Group-iga (Läti). 2021. aastal kasvas nõudlus ESG nõustamise järele ehitus- ja kinnisvara sektoris, tootmissektoris (ehitusmaterjalide, pakendi ja toidu tootmine) ning finantssektoris. Lisaks kasvas Sustinere oma referentse eelkõige põllumajanduse, kaubanduse, energeetika ja kommunaalteenuste valdkonnas.

- Koolituste ja esinemiste mahu kasv. 2021. aastal kasvas hüppeliselt Sustinere võimekus pakkuda koolitusi, seminare/webinare ja käia esinemas erinevatel üritustel. Kõige enam pakuti koolitusi keskkonnamõjude hindamise, ESG strateegilise juhtimise ja aruandluse teemadel. Samuti kasvas huvi Euroopa Liidu ESG regulatsioonide ja kohaldumise kohta erinevates sektorites (sh. taksonoomia määrus, kestlikkusaruandluse direktiiv). Kokku oli Susterinel aasta jooksul üle 20 mahukamat koolitust/esinemist (v.a klientide ettevõtte sisesed esinemised, mida siin pole arvestatud ning tulevad lisaks), millest 5 olid Sustinere enda korraldatud seminarid (2 Eestis ja 3 Lätis).

- Osalema ettevõtete võrgustike töös. Jätkus aktiivne koostöö Rohetiigriga, kus Sustinere eksperdid olid Rohetiigri esindusorganisatsioonid koolitajateks kui ka Rohetiigri Akadeemia osaliste mentoriks. Nõu ja jõuga olime jätkuvalt toeks ka Vastutustundliku Ettevõtluse Foorumi (VEF) tegevusele ja selle liikmetele jätkusuutlikkuse teema edendamisel ettevõtete seas. Sustinere on ka ise VEFi liige.

- ESG aruandluse uuringu 5. juubeliaasta ja Läti laienemine. Viiendat aastat järjest viisime läbi Eesti 100 suurima mõjuga ettevõtte seas ESG ja jätkusuutlikkuse aruandluse uuringu. Esimest korda viisime sama uuringu läbi ka Läti 100 suurima ettevõtte seas ning tegime ettevalmistusi uuringu laiendamiseks Leetu 2022. aastal. Ühtlustasime uuringu metoodikat, et hinnata siinsete suurfirmade valmisolekut raporteerida peatselt jõustuvate ELi kestlikkusaruandluse direktiivi teadaolevate nõuete kohaselt.

· Läti turul kohalolu kindlustamine. Vaatamata sellele, et Sustinere tegi esimesi kliendiprojekte Läti turul juba paar aastat tagasi, toimus 2021. aastal märgatav klienditööde mahu kasv, eelkõige riigi ja linna omanduses olevate ettevõtete seas. Seda aitas tagada Sustinere kohaliku Läti esindaja püsiv olemasolu, tehtud tööde kvaliteet kui ka teadlik kommunikatsioon. Meie tegevus Läti turul muutus regulaarseks ja sihipäraseks.

· Sustinere sisemised protsessid, kvaliteet, tiimiliikmete kaasatus ning heaolu. Seoses tiimi olulise suurenemisega, kasvas vajadus ka tõhustada Sustinere sisemisi tööprotsesse ja kokkuleppeid, et tagada igas töös kõrgeim kvaliteet ja tiimiliikmete rahulolu. Seetõttu uuendati projektijuhtimise protsesse, loodi kvaliteeditoe funktsioon, mindi üle uuele töökorraldusele (aja- ja projektijuhtimiseks). Lisaks alustati Sustinere enda tegevuse kliimamõju mõõtmist (tulemused all järgmises lõigus) GHG Protocol metoodika alusel. Tiimi heaolu hoidmiseks loodi selgem hüvedepakett, suurendati meeskonna ühtekuuluvust, kaasatust ja arengut toetavate koosviibimiste mahtu.

o Sustinere 2021. aasta süsiniku jalajälg oli kokku 11 tonni CO<sub>2</sub>-ekvivalenti. Skoop 1 emissioonid Sustinerel puuduvad. Skoop 2 emissioonid (0,5%) kehtivad 2021. aasta september-detsember perioodi kohta, mille kohta on Sustinerel andmed olemas. Skoop

3 moodustas Sustinere süsiniku jalajäljest põhiosa (99,5%), mis on ka kontoripõhistele ettevõtetele omane. Suurimad mõjukategooriad skoop 3-s olid kapitalikaubad (põhivara) 4,3 tCO<sub>2</sub>-ekv, ärireisid 2,9 tCO<sub>2</sub>-ekv ja töötajate tööle ja koju transport 2,7 tCO<sub>2</sub>-ekv.

## Raamatupidamise aastaaruanne

### Bilanss

(eurodes)

|                                              | 31.12.2021     | 31.12.2020     | Lisa nr |
|----------------------------------------------|----------------|----------------|---------|
| Varad                                        |                |                |         |
| Käibevarad                                   |                |                |         |
| Raha                                         | 144 688        | 106 084        |         |
| Nõuded ja ettemaksed                         | 85 021         | 22 154         | 2       |
| <b>Kokku käibevarad</b>                      | <b>229 709</b> | <b>128 238</b> |         |
| Põhivarad                                    |                |                |         |
| Materiaalsed põhivarad                       | 6 680          | 2 166          |         |
| <b>Kokku põhivarad</b>                       | <b>6 680</b>   | <b>2 166</b>   |         |
| <b>Kokku varad</b>                           | <b>236 389</b> | <b>130 404</b> |         |
| Kohustised ja omakapital                     |                |                |         |
| Kohustised                                   |                |                |         |
| Lühiajalised kohustised                      |                |                |         |
| Võlad ja ettemaksed                          | 107 916        | 55 393         | 3       |
| <b>Kokku lühiajalised kohustised</b>         | <b>107 916</b> | <b>55 393</b>  |         |
| <b>Kokku kohustised</b>                      | <b>107 916</b> | <b>55 393</b>  |         |
| Omakapital                                   |                |                |         |
| Osakapital nimiväärtuses                     | 2 500          | 2 500          |         |
| Eelmiste perioodide jaotamata kasum (kahjum) | 72 511         | 33 746         |         |
| Aruandeaasta kasum (kahjum)                  | 53 462         | 38 765         |         |
| <b>Kokku omakapital</b>                      | <b>128 473</b> | <b>75 011</b>  |         |
| <b>Kokku kohustised ja omakapital</b>        | <b>236 389</b> | <b>130 404</b> |         |

## Kasumiaruanne

(eurodes)

|                                             | 2021          | 2020          |
|---------------------------------------------|---------------|---------------|
| Müügitulu                                   | 480 164       | 325 275       |
| Kaubad, toore, materjal ja teenused         | -41 166       | -56 120       |
| Mitmesugused tegevuskulud                   | -68 482       | -39 625       |
| Tööjõukulud                                 | -315 536      | -188 357      |
| Põhivarade kulum ja väärtuse langus         | -1 523        | -493          |
| Muud ärikulud                               | -3            | -21           |
| <b>Ärikasum (kahjum)</b>                    | <b>53 454</b> | <b>40 659</b> |
| Intressitulud                               | 8             | 6             |
| <b>Kasum (kahjum) enne tulumaksustamist</b> | <b>53 462</b> | <b>40 665</b> |
| Tulumaks                                    | 0             | -1 900        |
| <b>Aruandeaasta kasum (kahjum)</b>          | <b>53 462</b> | <b>38 765</b> |

# Raamatupidamise aastaaruande lisad

## Lisa 1 Arvestuspõhimõtted

### Üldine informatsioon

OÜ Sustinere 2021. aasta raamatupidamise aastaaruanne on koostatud lähtudes Eesti finantsaruandluse standardist. Eesti finantsaruandluse standard on rahvusvaheliselt tunnustatud arvestuse ja aruandluse põhimõtetele tuginev raamatupidamistava, mille põhinõuded on kehtestatud Eesti Vabariigi raamatupidamise seadusega ning mida täiendavad Raamatupidamise Toimikonna juhendid. Raamatupidamise aastaaruanne on koostatud eurodes.

### Raha

Raha ja selle ekvivalentidena kajastatakse bilansis ja rahavoogude aruandes kassas olevat sularaha, nõudmiseni hoiuseid pankades ja tähtajalisi hoiuseid tähtajaga kuni 3 kuud.

### Välisvaluutas toimunud tehingud ning välisvaluutas fikseeritud finantsvarad ja -kohustised

Välisvaluutas fikseeritud tehingute kajastamisel on aluseks võetud tehingu toimumise päeval ametlikult kehtinud Euroopa Keskpanka valuutakursid. Välisvaluutas fikseeritud monetaarsed finantsvarad ja -kohustised hinnatakse bilansipäeval ümber eurodesse ametlikult kehtivate Euroopa Keskpanka valuutakursside alusel. Mitte-monetaarseid varasid ja kohustusi (näiteks ettemaksed, materiaalne ja immateriaalne põhivara) bilansipäeval ümber ei hinnata, vaid neid kajastatakse tehingupäeva valuutakursi alusel. Kursimuutustest tekkinud kasumid ja kahjumid on kajastatud kasumiaruandes saldeerituna.

### Nõuded ja ettemaksed

Nõuetena ostjate vastu kajastatakse ettevõtte tavapärase äritegevuse käigus tekkinud lühiajalisi nõudeid. Nõudeid ostjate vastu kajastatakse korrigeeritud soetusmaksumuses, st. nende nüüdisväärtuses, millest arvatakse maha ebatõenäoliselt laekuvad summad. Nõuete laekumise tõenäosust hinnatakse iga ostja kohta eraldi. Varem alla hinnatud ebatõenäoliste nõuete laekumist kajastatakse ebatõenäoliselt laekuvate nõuete kulu vähendamisenä.

Kõiki muid nõudeid (viitlaekumised, muud lühi- ja pikaajalised nõuded) kajastatakse korrigeeritud soetusmaksumuses.

### Materiaalsed ja immateriaalsed põhivarad

Materiaalseks põhivaraks loetakse ettevõtte enda majandustegevuses kasutatavaid varasid kasuliku tööeaga üle ühe aasta ja maksumusega alates 500 eurost.

Materiaalne põhivara võetakse algselt arvele tema soetusmaksumuses, mis koosneb ostuhinnast ja otseselt soetamisega seotud kulutustest, mis on vajalikud vara viimiseks tema tööseisundisse ja -asukohta. Pärast esmast arvelevõtmist kajastatakse materiaalne põhivara bilansis tema soetusmaksumuses, millest on maha arvatud akumuleeritud kulum ja võimalikud väärtuse langusest tulenevad allahindlused.

Põhivara amortiseeritakse lineaarsel meetodil lähtudes kasulikust tööeast. Kuluminorm määratakse igale materiaalse põhivara objektile või igale selle olulisele eristatavale komponendile eraldi sõltuvalt kasulikust elueast.

### Tulud

Tulu teenuse müügist kajastatakse teenuse osutamise järel, või juhul kui teenus osutatakse pikema ajaperioodi jooksul, siis lähtudes valmidusastme meetodist.

Tulu pikema perioodi jooksul osutatavate ühekordsete teenuste müügist kajastatakse lähtuvalt osutatava teenuse valmidusastmest, eeldusel, et teenuse osutamist hõlmava tehingu lõpptulemust (s.o tehinguga seotud tulusid ja kulusid) on võimalik usaldusväärselt prognoosida ning tehingust saadava tasu laekumine on tõenäoline. Teenuse osutamisest saadavad tulud kajastatakse proportsionaalselt samades perioodides nagu teenuse osutamisega kaasnevad kulud.

Intressitulud kajastatakse siis, kui tulu laekumine on tõenäoline ja tulu suurus on võimalik usaldusväärselt hinnata.

### Maksustamine

Ettevõtte tulumaks

Kehtiva tulumaksu seaduse alusel ei maksa Eestis registreeritud äriühing tulumaksu teenitud, vaid dividendina ja muus vormis jaotatud

kasumilt, samuti omakapitalist tehtavatelt väljamaksetelt, mis ületavad äriühingu omakapitali tehtud rahalisi ja mitterahalisi sissemakseid. Nimetatud seaduse alusel maksustatakse äriühingu poolt dividendina ja muus vormis jaotatud kasum tulumaksuga, mille määr on 20/80 väljamakselt.

Bilansis ei kajastata potentsiaalset tulumaksukohustust ettevõtte vaba omakapitali suhtes, mis kaasneks vaba omakapitali väljamaksmisel või kapitali vähendamisega. Väljamaksega kaasnev tulumaks kajastatakse dividendide väljakuulutamise või muude omakapitali vähendavate väljamaksete tegemise hetkel kasumiaruandes kuluna.

#### Seotud osapooled

Osapooli loetakse seotuks juhul, kui üks osapool omab kas kontrolli teise osapoole üle või olulist mõju teise osapoole äriotsustele, sealhulgas emaettevõtjaid, teisi samasse kontserni kuuluvaid ettevõtteid, juhatajat, tema pereliikmeid ja ettevõtteid, mille üle eelpool loetletud isikud omavad kontrolli või olulist mõju.

#### Bilansipäevajärgsed sündmused

Raamatupidamise aastaaruandes kajastuvad olulised vara ja kohustuste hindamist mõjutavad asjaolud, mis ilmnesid bilansi kuupäeva ja aruande koostamispäeva vahemikul, kuid on seotud aruandeperioodil või varasematel perioodidel toimunud tehingutega.

## Lisa 2 Nõuded ja ettemaksed

(eurodes)

|                                    | 31.12.2021    | 12 kuu jooksul |
|------------------------------------|---------------|----------------|
| Nõuded ostjate vastu               | 63 965        | 63 965         |
| Maksude ettemaksed ja tagasinõuded | 196           | 196            |
| Ettemaksed                         | 20 860        | 20 860         |
| Tulevaste perioodide kulud         | 12 094        | 12 094         |
| Muud makstud ettemaksed            | 8 766         | 8 766          |
| <b>Kokku nõuded ja ettemaksed</b>  | <b>85 021</b> | <b>85 021</b>  |
|                                    |               |                |
|                                    | 31.12.2020    | 12 kuu jooksul |
| Nõuded ostjate vastu               | 10 938        | 10 938         |
| Maksude ettemaksed ja tagasinõuded | 89            | 89             |
| Ettemaksed                         | 11 127        | 11 127         |
| Tulevaste perioodide kulud         | 11 127        | 11 127         |
| <b>Kokku nõuded ja ettemaksed</b>  | <b>22 154</b> | <b>22 154</b>  |

## Lisa 3 Võlad ja ettemaksed

(eurodes)

|                                  | 31.12.2021     | 12 kuu jooksul |
|----------------------------------|----------------|----------------|
| Võlad tarnijatele                | 9 583          | 9 583          |
| Võlad töövõtjatele               | 39 491         | 39 491         |
| Maksuvõlad                       | 53 842         | 53 842         |
| Muud võlad                       | 5 000          | 5 000          |
| Muud viitvõlad                   | 5 000          | 5 000          |
| <b>Kokku võlad ja ettemaksed</b> | <b>107 916</b> | <b>107 916</b> |
|                                  |                |                |
|                                  | 31.12.2020     | 12 kuu jooksul |
| Võlad tarnijatele                | 1 950          | 1 950          |
| Võlad töövõtjatele               | 19 041         | 19 041         |
| Maksuvõlad                       | 32 017         | 32 017         |
| Muud võlad                       | 2 385          | 2 385          |
| Muud viitvõlad                   | 2 385          | 2 385          |
| <b>Kokku võlad ja ettemaksed</b> | <b>55 393</b>  | <b>55 393</b>  |

## Lisa 4 Tööjõukulud

(eurodes)

|                                                 | 2021           | 2020           |
|-------------------------------------------------|----------------|----------------|
| Palgakulu                                       | 237 890        | 142 734        |
| Sotsiaalmaksud                                  | 77 646         | 45 623         |
| <b>Kokku tööjõukulud</b>                        | <b>315 536</b> | <b>188 357</b> |
| Töötajate keskmine arv taandatuna täistööajale  | 9              | 4              |
| Keskmine töötajate arv töötamise liikide kaupa: |                |                |
| Töölepingu alusel töötav isik                   | 9              | 4              |

## Lisa 5 Seotud osapooled

(eurodes)

| Tegev- ja kõrgemale juhtkonnale arvestatud tasud ja muud olulised soodustused |        |        |
|-------------------------------------------------------------------------------|--------|--------|
|                                                                               | 2021   | 2020   |
| Arvestatud tasu                                                               | 41 100 | 31 920 |

# Aruande digitaalallkirjad

Aruande lõpetamise kuupäev on: 30.06.2022

**Sustinere OÜ (registrikood: 14168987) 01.01.2021 - 31.12.2021 majandusaasta aruande andmete õigsust on elektrooniliselt kinnitanud:**

| Allkirjastaja nimi | Allkirjastaja roll | Allkirja andmise aeg |
|--------------------|--------------------|----------------------|
| MARKO SILLER       | Juhatuse liige     | 30.06.2022           |

## Kasumi jaotamise ettepanek

(eurodes)

|                                                                        | 31.12.2021     |
|------------------------------------------------------------------------|----------------|
| Eelmiste perioodide jaotamata kasum (kahjum)                           | 72 511         |
| Aruandeaasta kasum (kahjum)                                            | 53 462         |
| <b>Kokku</b>                                                           | <b>125 973</b> |
| Jaotamine                                                              |                |
| tulumaks makstud dividendide pealt                                     |                |
| Eelmiste perioodide jaotamata kasum (kahjum) peale jaotamist (katmist) | 125 973        |
| <b>Kokku</b>                                                           | <b>125 973</b> |

## Kasumi jaotamise otsus

(eurodes)

|                                                                        | 31.12.2021     |
|------------------------------------------------------------------------|----------------|
| Eelmiste perioodide jaotamata kasum (kahjum)                           | 72 511         |
| Aruandeaasta kasum (kahjum)                                            | 53 462         |
| <b>Kokku</b>                                                           | <b>125 973</b> |
| Jaotamine                                                              |                |
| Eelmiste perioodide jaotamata kasum (kahjum) peale jaotamist (katmist) | 125 973        |
| <b>Kokku</b>                                                           | <b>125 973</b> |

## Müügitulu jaotus tegevusalade lõikes

| Tegevusala                                | EMTAK kood | Müügitulu (EUR) | Müügitulu % | Põhitegevusala |
|-------------------------------------------|------------|-----------------|-------------|----------------|
| Ärinõustamine jm juhtimiselane nõustamine | 70221      | 480164          | 100.00%     | Jah            |

## Osanikud

| Nimi / ärinimi           | Isikukood /<br>registrikood /<br>sünniaeg | Elukoht / Asukoht                                         | Osaluse suurus ja<br>valuuta |
|--------------------------|-------------------------------------------|-----------------------------------------------------------|------------------------------|
| OÜ Infree                | 11561500                                  | Randvere küla,<br>Viimsi vald, Harju<br>maakond, Eesti    | 1250 EUR<br>(Lihtomand)      |
| Kestlik<br>Äriarendus OÜ | 12207870                                  | Keslinna<br>linnaosa, Tallinn,<br>Harju maakond,<br>Eesti | 1250 EUR<br>(Lihtomand)      |

## Sidevahendid

|                 |                     |
|-----------------|---------------------|
| Liik            | Sisu                |
| Mobiiltelefon   | +372 5179356        |
| E-posti aadress | ojamuru@hotmail.com |